

Pamoka. Nuo uždavinio iki rezultato pamatavimo

**Jelizaveta Tumlovskaja, Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros Mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo skyriaus metodininkė.
Išorės vertintoja**

Kodėl mes šiandien čia? (Seminaro dalyvių lūkesčiai)

14.2. Išorės vertintojai:

- 14.2.6. skiria ne mažiau kaip 75 procentus darbo mokykloje laiko ugdymo procesui stebėti, susitikimams su mokyklos mokytojų bendruomene ir kitais darbuotojais, tėvais ir mokiniais, savivaldos institucijų atstovais, kitais suinteresuotais asmenimis. Likęs laikas panaudojamas mokyklos įsivertinimo veiksmingumo bei surinktos informacijos analizei ir apibendrinimui;

Bendrojo lavinimo mokyklų veiklos kokybės išorės vertinimo tvarkos aprašas (2009-03-30 Nr. ISAK-608)

Strateginis planas

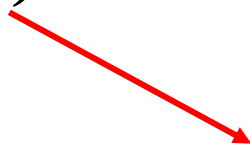
Ugdymo planas

Metinė veiklos programa

Kiti planai (metodinių grupių, įsivertinimo grupės ir kt.)

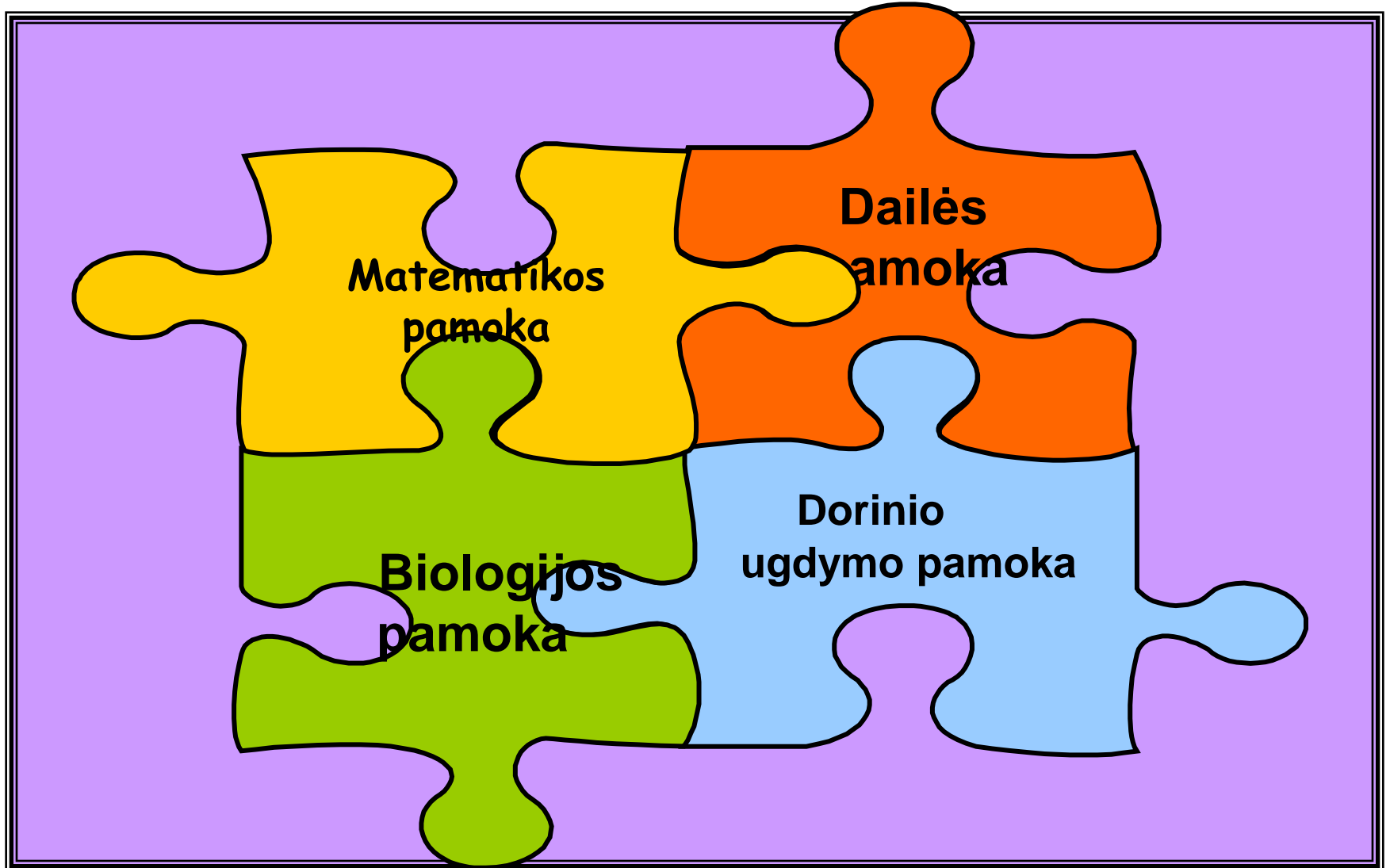

Atskirų dalykų planai

Klasių auklėtojų planai

N/Š planai

Mokyklos veiklos kokybė

**Pamoka – pagrindinis ir
svarbiausias kokybės vertinimo
objektas**

Šiuolaikinė pamoka

Šiuolaikinė pamoka

- **šiuolaik̄n|is, ~ė (2)**
šiuo laiku esantis: *Š. menas. ~ė technika. ~ė karta*

DABARTINĖS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS (<http://www.lki.lt/dlkz/>)

Kokia pamoka yra gera pamoka?

Pamokos vertinimo kriterijai

(pagal NMVA protokolą)

- Planavimas (uždavinio kėlimas, apibrėžtumas, laiko vadyba)**
- Mokymas (mokytojo veikla, metodai)**
- Mokymasis (mokinių veikla)**
- Pagalba mokantis**
- Vertinimas**
- Santykiai, tvarka klasėje**
- Mokymosi aplinka**
- Mokinių pasiekimai pamokoje**

Pamokos uždavinys, jo struktūrinės dalys.

Pamokos uždaviniui būdinga trinarė struktūra:

Sąlyga - veikla - numatomas rezultatas
(kokiais ištekliais naudosimės - ką veiksime - ko pasieksime)

Mokymosi uždaviniai - **ketinimai** nusakomi konkrečiai, **pamatuojamais** teiginiais, rodančiais laukiamus mokinių mokymosi rezultatus artimiausiu metu (**pamokoje**).

**Pamokos uždavinys numatome
ko ir kaip sieksime šioje pamokoje**

Mokymas ir mokymasis

- Mokymo ir mokymosi sąveika (Laikas, metodai, priemonės, skatinantys susidomėjimą, įsitraukimą, atsakomybę. Motyvacijos palaikymas. Bendradarbiavimo skatinimas. Atsakomybė)

Mokytojo ir mokinio vaidmens suvokimas

Klasikinė	Šiuolaikinė
Už mokinio mokymąsi atsakingas mokytojas	Atsakomybe už mokymąsi dalijamasi su mokiniu

Žinių prigimtis

Klasikinė	Šiuolaikinė
Mokiniam teikiami kitų žmonių išbaigti mąstymo produktai	Mokiniam suteikiama teisė abejoti žinių teisingumu

Fragmentas iš dr. E. Sakadolskienės pranešimo

Užduotis

**30 sekundžių laikotarpiu išiminkite ir
atmintinai atkurkite žemiau pateiktą
skaičių seką**

149162536496481

Praktinė užduotis.

perskaite eilėraštį įvardinkite kalbos dalis,
apibūdinkite *karkus*, *tiltus* ir *magutus*

Stratuliojo, o karkai vilni
Pluko ir pradulo daryje
Visi tiltai buvo matilni
Ir kevi magutai luko ja.

Mokymosi esmė

Klasikinė	Šiuolaikinė
Daug svarbiau paviršutiniškai išnagrinėti kuo daugiau žinių (į plotį)	Daug svarbiau gilintis kad ir į mažą kiekį žinių, analizuoti ir vertinti jas

Kaip Jums sekasi?

Praktinė užduotis –

Kiekviename stulpelyje pabraukite tuos darbo būdus, kurie **dažniausiai** vyrauja Jūsų pamokose. Pabaigoje (viską pabraukę) suskaičiuokite kiek pabraukimų yra **kiekviename** stulpelyje

Mokymo paradigmos
(mokytojo vaidmuo klasėje)

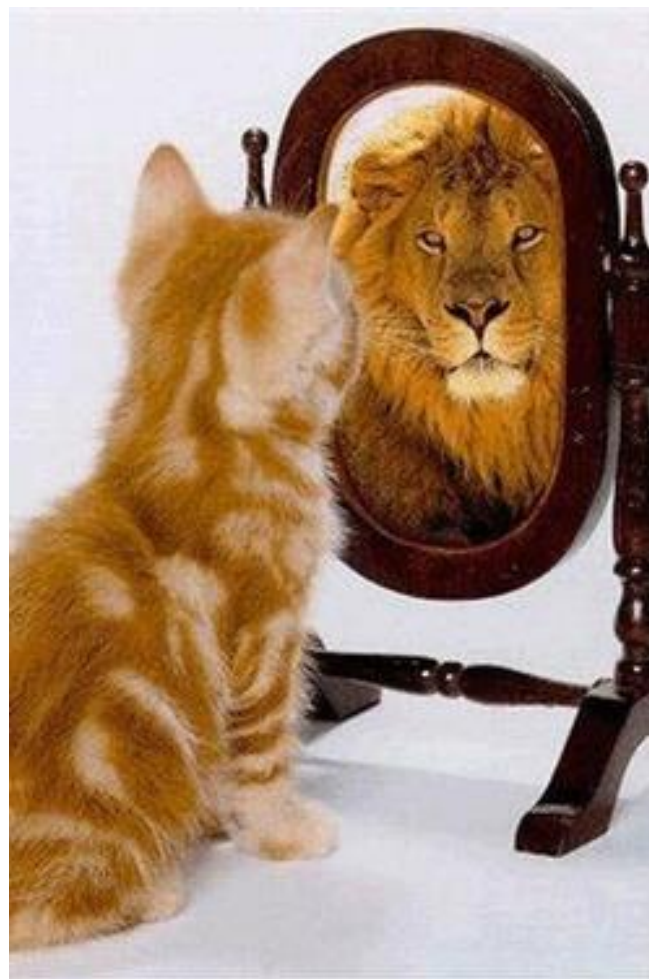

Poveikio
(pasyvūs mokymo metodai)

Sąveikos
(aktyvūs mokymo metodai)

Mokymosi
(aktyvūs mokymo(si) metodai)

- **Norite ne tik įsivertinimo, bet ir objektyvaus vertinimo?**
- **Paprašykite savo mokinių užpildyti tokią lentelę**

Iliustracija iš www.paulcheksblog.com

Pagalba mokantis

- **Pastebėti pagalbos poreikį**
- **Konsultuoti ir teikti pagalbą** atskiriems, įvairių poreikių turintiems (specialiųjų poreikių, gabiems, turintiems elgesio sutrikimų ir kt.) mokiniams bei jų grupėms (diferencijavimas) pagal poreikius.
- **Individualizuoti ir diferencijuoti** užduotis, namų darbus, veiklos būdus.

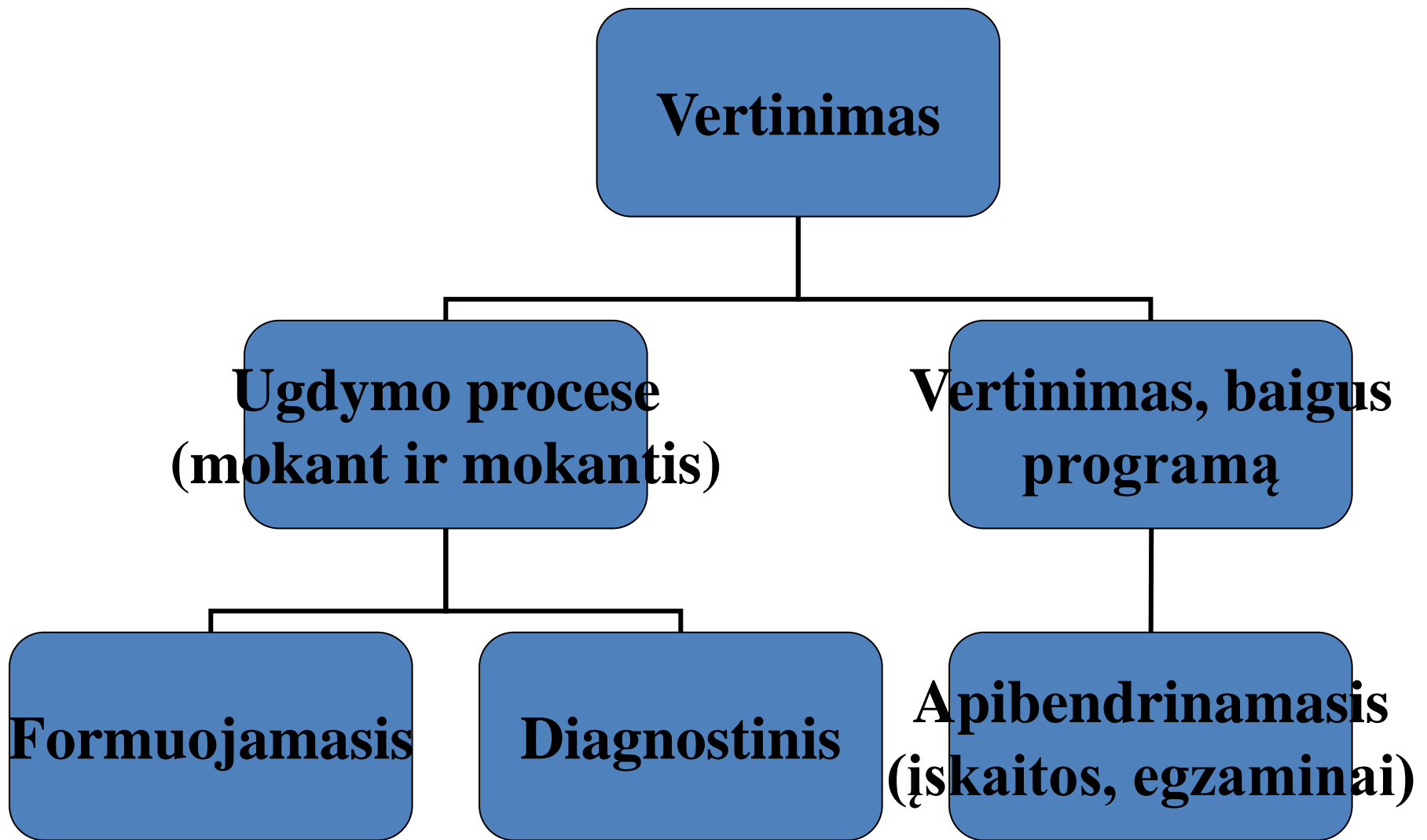
Vertinimo samprata ir tikslas

Vertinimas - **nuolatinis** informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus **kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo** procesas.

Vertinimo tikslas - **padėti** mokiniui **mokytis** ir **bręsti kaip asmenybei**; pateikti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą; **nustatyti mokytojo, mokyklos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.**

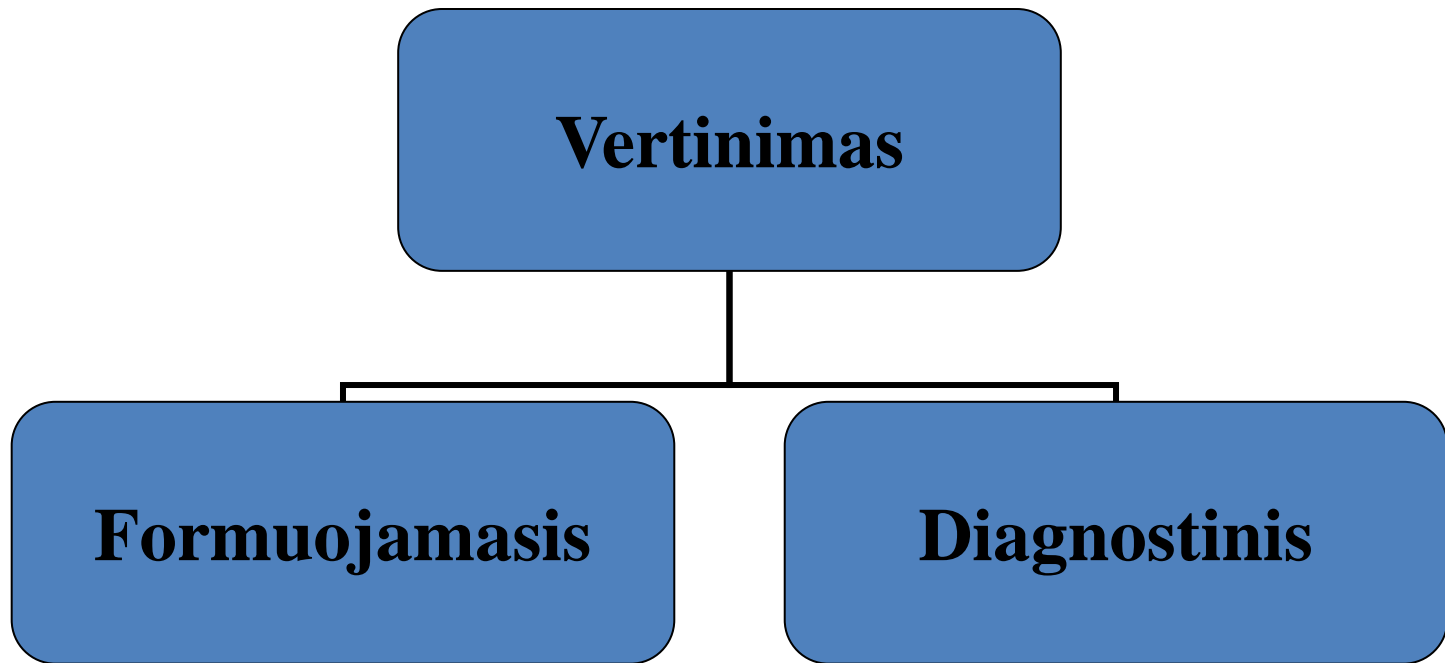
MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO SAMPRATA

2004 m. vasario 25 d. Nr. ISAK-256 Vilnius

Parengta pagal "Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sampratą" 2004 m. vasario 25 d.
Nr. ISAK-256 Vilnius

Vertinimas ugdymo procese

Parengta pagal "Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sampratą"
2004 m. vasario 25 d. Nr. ISAK-256 Vilnius

Formuojamasis vertinimas

- **18.3. Formuojamasis vertinimas **sukuria prielaidas mokiniams pasitikėti mokytoju, geranoriškai bendradarbiauti įveikiant mokymosi sunkumus.** Mokytojas aiškina, pataria, pozityviai komentuoja mokinio veiklą.**
- **18.4. Formuojamasis vertinimas **nesiejamas su pažymiu, jo tikslas yra ne kontroliuoti, o padėti mokytis.** Mokinio veikla vertinama žodžiu ar raštu tada, kai norima padėti, padrąsinti, nukreipti tam tikrai veiklai. Šio vertinimo rezultatai viešai neskelbiami.**

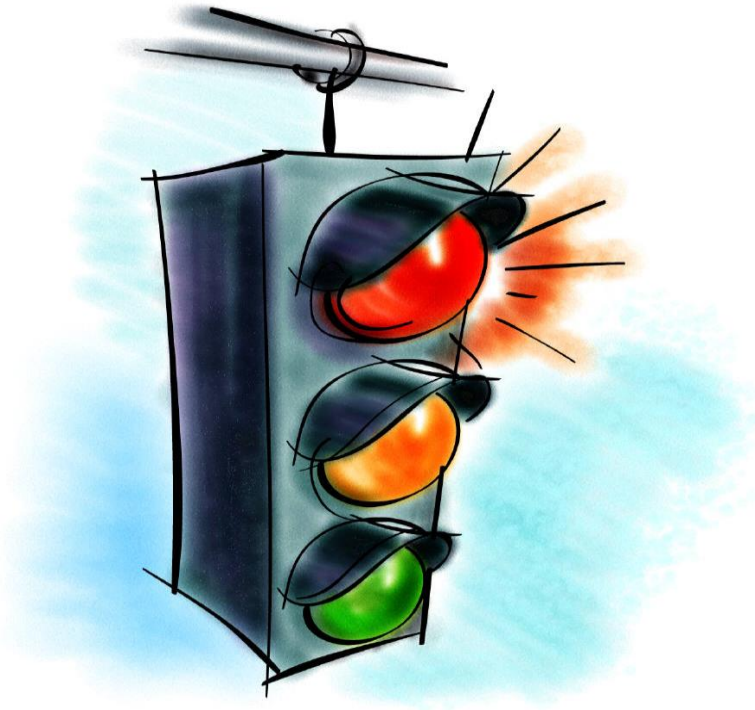
Diagnostinis vertinimas

- **19. Diagnostinis vertinimas skirtas išsiaiškinti, ar pasiekti mokymosi uždaviniai, kam ir kokia pagalba** reikalinga, kokie tolesni mokymosi žingsniai.
- **19.1. Diagnostinis vertinimas remiasi mokinių stebėjimu, namų darbų ir kontrolinių užduočių rezultatais. Jis padeda nustatyti mokymosi stipriąsias puses bei spragas ir yra prasmingas tik tada, kai atliekamas sistemingai, mokiniai ir jų tėvai gauna kokybišką grįžtamąją informaciją.**
- **19.2. Diagnostinis vertinimas taikomas aptinkant individualius mokinio mokymosi poreikius, pritaikant programą, metodus.**
- **19.3. Mokytojas, atsižvelgęs į vertinimo tikslą, parenka tinkamus diagnostinio vertinimo būdus, užduoties apimtį, laiką, vertinimo informacijos pateikimo mokiniams formą.**

Vertinimo būdai ir formos

- Stebėjimas
- Padrąsinantis žvilgsnis (galvos linkčiojimas)
- Konsultavimas
- Žodinis komentaras, paskatinimas
- Komentaras raštu
- Užduoties aptarimas
- “Šviesoforas” (įsivertinimas)
- Kaupiamieji taškai
- Tarpinių užduočių atlikimas (testai, struktūruotos užduotys), palyginimas su teisingais atsakymais
- Žinių patikrinimas raštu (savarankiškas darbas) arba žodžiu
- Kontroliniai darbai

Vertinimas turi skatinti pažangą ir rodyti kryptį

Vertinimas

Klasikinė	Šiuolaikinė
Vertinamas sugebėjimas atsiminti, pakartoti žinias	Vertinama mokinio pažanga, atliktas darbas, o ne vien įsisavintos žinios

Pagal R. Bartaševičių

Formuojamojo vertinimo pavyzdžiai

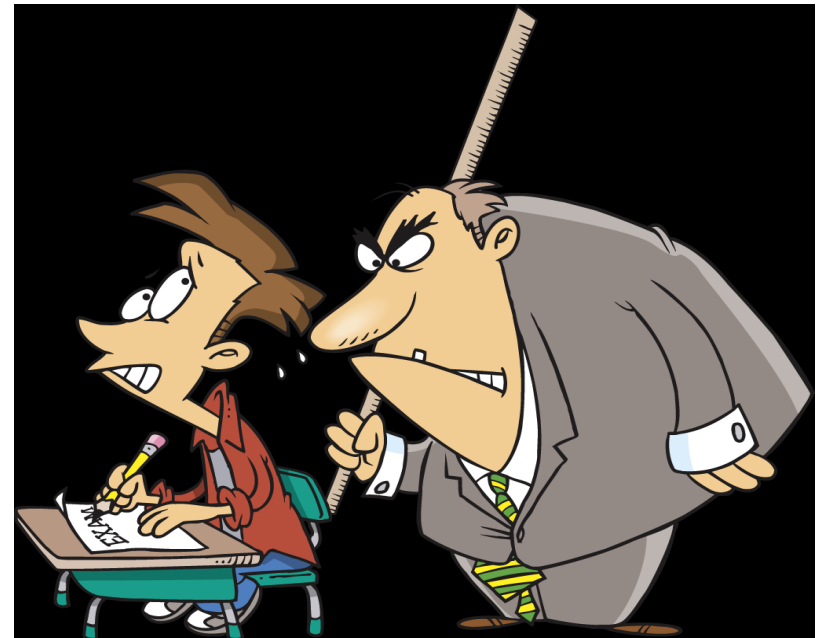
- **“Puiku. Šaunuolis (-ė)”**
- **Puiku, tau pavyko teisingai pažymėti ląstelės dalis**
- **Puiku, tau pavyko teisingai pažymėti ląstelės dalis, dabar beliko parašyti jų funkcijas. Gali tai padaryti naudodamasis vadovėliu**

Santykiai, tvarka, klasės valdymas

Klasės mikroklimato palankumas mokymuisi: mokinių tarpusavio santykiai ir savijauta klasėse, mokinių – mokytojo santykiai. Tvarką ir drausmę palaikančių reikalavimų aiškumas, darbo klasėje ritmingumas. Destruktyvaus elgesio ir kitų problemų sprendimas.

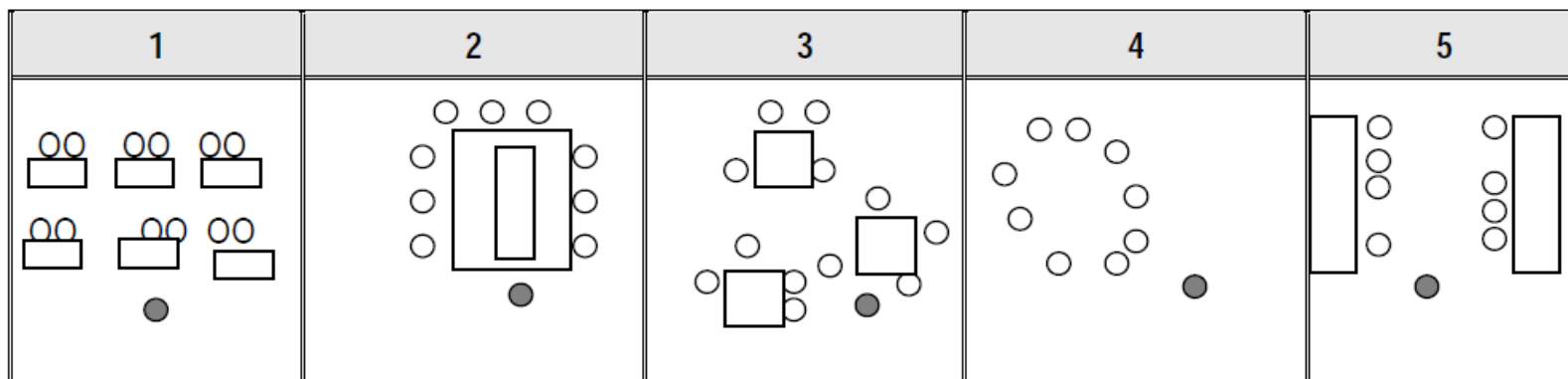

<http://feedio.net>

<http://blog.mindjet.com>

Mokinių sėdėjimo kabinete variantai

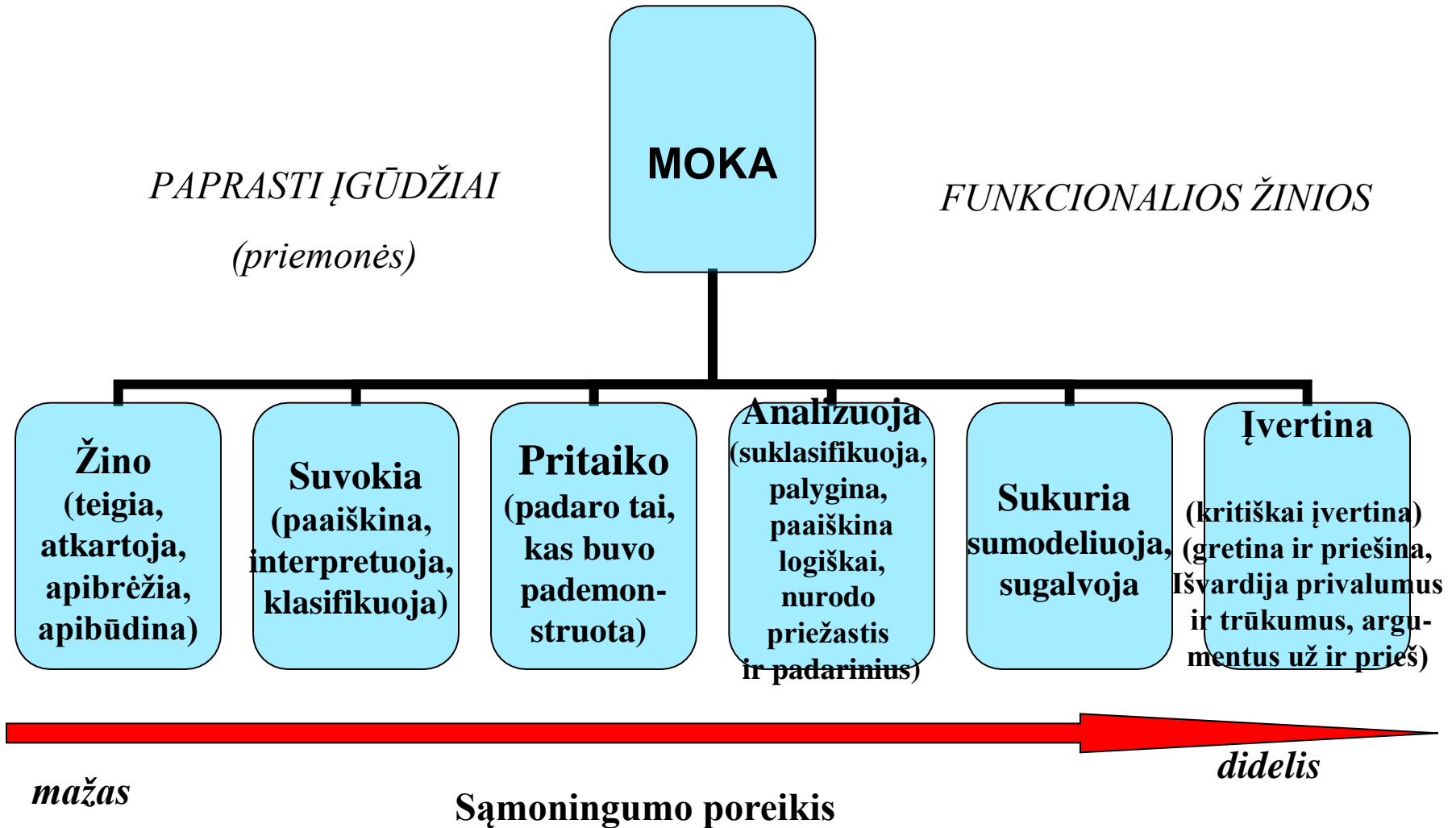

Pagal R. Bartaševičių

Mokinių pasiekimai pamokoje

- **Ar visi aiškiai suvokėme ko siekėme?**
(uždavinio konkretumas ir suprantamumas)
- **Kaip pamatuosime pasiekimus?** (Išmokimo stebėjimo, vertinimo būdai: aptarimas, “šviesoforas”, testas, kt.)
- **Kaip panaudosime gautą informaciją?**
(Informacija mokiniui apie jo pasiekimus ir spragas, diferencijuoti namų darbai, nuoroda į šaltinius ir pan.)

Bloomo taksonomija

Keletas subjektyvių pastebėjimų

- Dažnai pamokos sėkmė priklauso nuo to kiek mokytojas **aiškiai suvokia ir sugeba paaiškinti** mokiniams ko iš jų **tikisi per šią pamoką** ir kokiais būdais **jie to sieks**
- Dažnai mokiniams prireikia **daugiau laiko**, nei galvoja mokytojas
- Nepamirškime, kad mokiniai yra **skirtingi**: jie skirtingai suvokia, dirba skirtingu tempu
- Pagalvokime, kaip mes **pamatuosime šios konkrečios pamokos sėkmę**

Pamokos uždavinių formulavimas ir pristatymas.

II sesija

**Praktinis darbas
30 min.**

Pamokos uždavinys, jo struktūrinės dalys.

Pamokos uždaviniui būdinga trinarė struktūra:

Sąlyga - veikla - numatomas rezultatas
(kokiais ištekliais naudosimės - ką veiksime - ko pasieksime)

Mokymosi uždaviniai - ketinimai nusakomi konkrečiai, **pamatuojamais** teiginiais, rodančiais laukiamus mokinių mokymosi rezultatus artimiausiu metu (**pamokoje**).

Temos

- 1. Technologijų pamoka 5 klasėje.
Tema: “Kalėdinio aksesuaro projektavimas ir gamyba”**
- 2. IT pamoka 5 klasėje.
Tema: “Piešinio dalies kopijavimas, pernešimas, šalinimas”**
- 3. Biologijos pamoka 9 klasėje.
Tema: “Leukocitai. Imunitetas”**
- 4. Anglų kalbos pamoka 9 klasėje
Tema: “Būtujų laikų kartojimas (Past simple, Past perfect)”**

Technologijų pamoka 5 klasėje.

Tema: “Kalėdinio aksesuaro projektavimas ir gamyba”

- Uždavinys: ”Naudodami konstrukcines medžiagas, darbo įrankius bei priemones, mokiniai suprojektuos bei taisyklingai išpjaus 5 kalėdinio aksesuaro detales”**

IT pamoka 5 klasėje.

**Tema: “Piešinio dalies kopijavimas,
pernešimas, šalinimas”**

- Uždavinys: “Pasinaudodami praeitos pamokos darbu ir atliekant paskirtą užduotį išsiaiškinsime ir išmoksime kopijuoti, pernešti, šalinti objektą, panaudodami du langus”**

Biologijos pamoka 9 klasėje.

Tema: “Leukocitai. Imunitetas”

- Uždavinys: “Naudodamiesi vadovėliu, išdiskutuodami grupėse, išsiaiškink leukocitų sandarą, funkcijas, gebės paašškinti 3 sąvokas iš 5”**

Anglų kalbos pamoka 9 klasėje

Tema: “Būtujų laikų kartojimas (Past simple, Past perfect)”

- Uždavinys: “Naudodamiesi išmokta medžiaga ir gramatikos lentelėmis, dirbdami individualiai ir poromis mokiniai gebės taisyklingai panaudoti laikus 5 situacijose iš 6”**

Praktinis darbas.

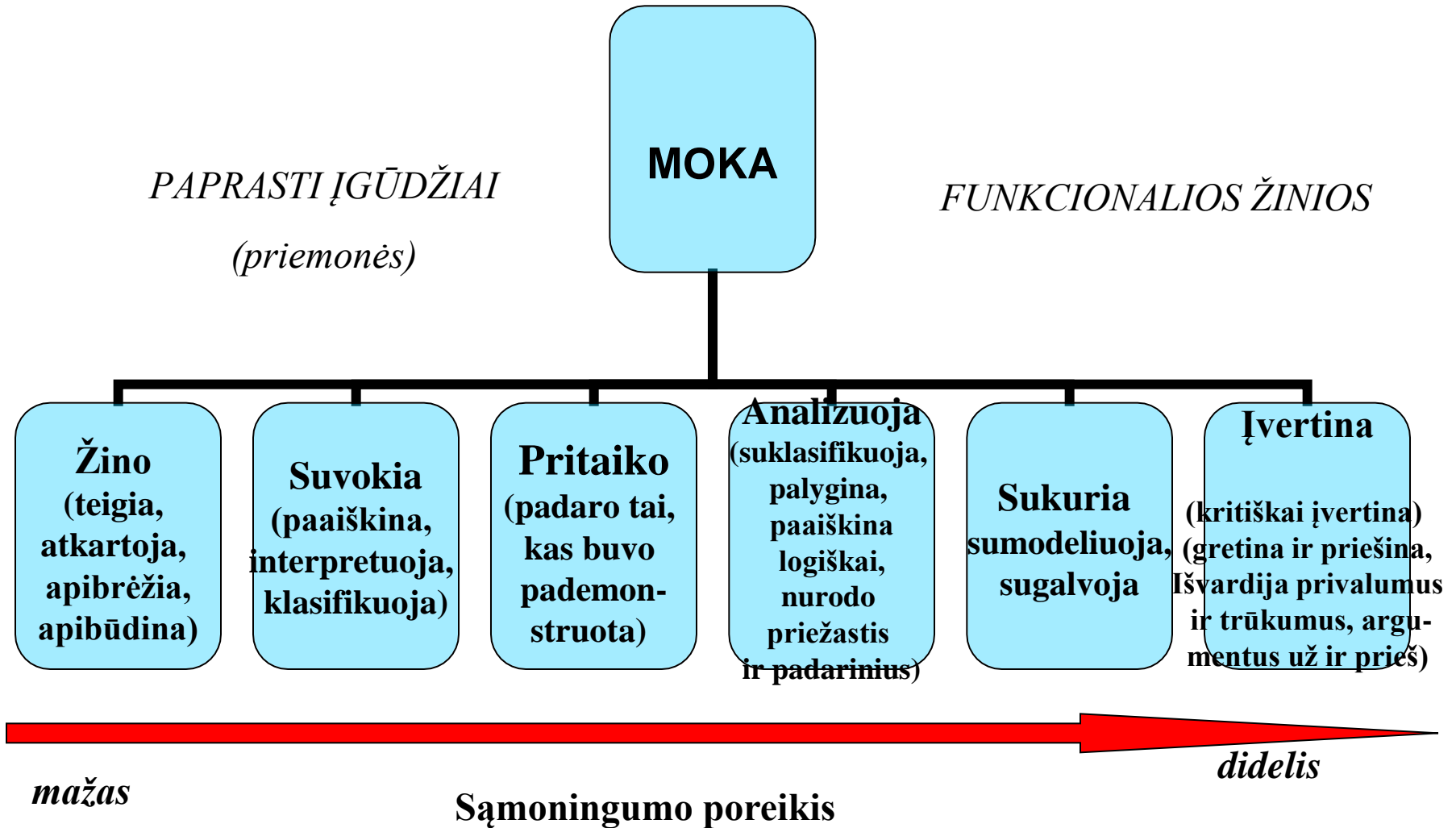
**Pamokos planavimas, numatant konkretų
uždavinį ir jo įgyvendinimo sėkmės
pamatavimo (išmokimo stebėjimo) būdą**

Praktinis darbas.

**Pamokos planavimas, numatant
konkretų uždavinį ir jo
įgyvendinimo sėkmės pamatavimo
(išmokimo stebėjimo) būdą**

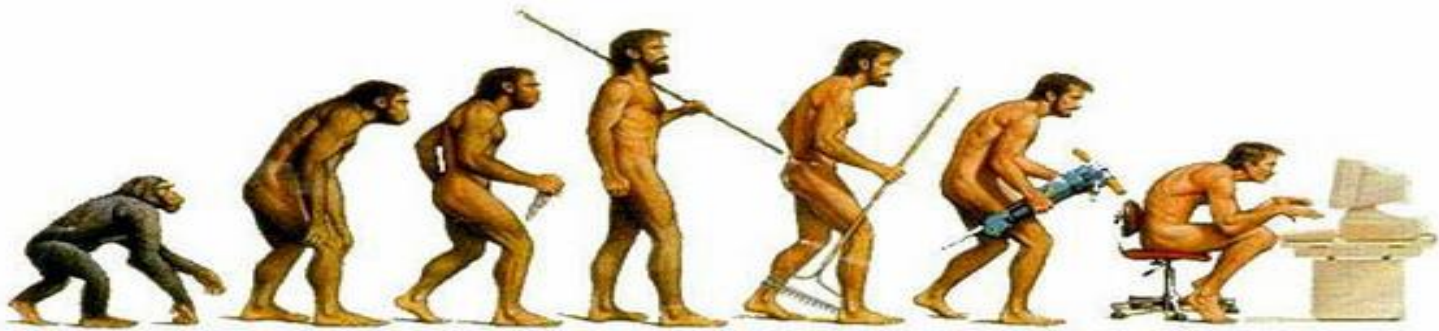
III sesija

Bloomo taksonomija

<http://portaldas.emokykla.lt/ksm/Lists/Saitai/AllItems.aspx>

Kodėl turėtumėme keistis...

www.funnyfreepics.com

**Ateities kūrimas – labai rizikingas dalykas.
Tačiau mažiau rizikingas už mėginimą to
nedaryti. Didelei daliai tų, kurie bandys
tą daryti, tikrai nepavyks. Tačiau tikrai
nepavyks visiems tiems, kurie to nedarys.**

P.F. Drucker

Šalies jaunimo mokymas leidžia truputį numatyti šalies likimą.

G. Le Bon

Iliustracija iš www.buklaimingas.lt